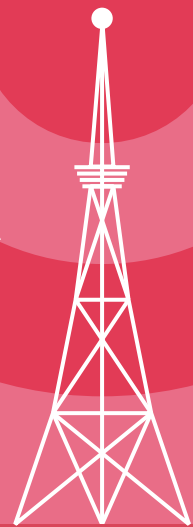

Van werk naar ander werk...

uit eigen ervaring

In de afgelopen jaren zijn veel artikelen aan dit blad gericht geweest waarvan ik op zijn minst de kop, soms de samenvatting en minder vaak de inhoud zorgvuldig heb gelezen. Het werd me duidelijk dat het voor veel werkzoekenden niet vanzelfsprekend is om loonvormend werk te vinden. Naast de insteek van uitkering of verdiend inkomen is er het onderwerp van impact van de situatie op de werkzoekende. Vaak leveren zij strijd met instanties en allen die zeggen dat ze het goed met je voor hebben: ambtenaren, coaches, buurtbewoners, vrienden, familie. In dit sociale veld worstelt de werkzoekende zich vooruit richting werkgever, soms tegen de stroom in, soms als onwillige, soms als bereidwillige. Dit vindt plaats in het werkveld van de re-integratie, het eerste spoor in het vakjargon. Mensen die belanden in het veranderproces van het tweede spoor hebben met een andere situatie te maken. Zij moeten verschuiven van werk naar ander werk, wel of niet tegen wil of dank, wel of niet om moverende redenen. *Door Roel Cremer*

Theorie U vormt voor mij de basis voor het grondig doordenken van waar je voor staat. Wie ben je? Welke missie heb je? 'Myself' naast 'My work' leren te onderscheiden en de balans zien te vinden tussen het meest authentieke naast het toegekende of 'opgelegde'.

Waarom deze lange introductie? Om een reflectie te kunnen geven op hoe ik als redactielid van Aan de slag zelf een transitie van werk naar ander werk ervaar. Voor de hand ligt de vraag of dat dan relevant is of enige gelijkens heeft met wat echte tweede spoorders ervaren. De overeenkomsten zijn er in beperkte mate. Mijn werk veranderde en als niet meer zo jonge werknemer koesterde ik al enige jaren plannen om als zelfstandig professional verder te gaan. Er waren niet perse dwingende of noodzakelijke obstakels, maar toch genoeg redenen om aan te sluiten bij een driemanschap 'dewerkdenkers'. Nog steeds baanzekerheid (van werk naar werk), maar een andere inkomenssituatie en zelf baas.

Ingrijpende gebeurtenis

Opvallende verschillen die ik nu al voel aankomen zijn het beperkte aantal collega's en een instabiel werkaanbod. Hoe een ingrijpende verandering in het sociale werkveld ervaren wordt is doorgaans geen onderwerp van professioneel gesprek. Als het vinden van ander werk gelukt is, is de klus geklaard. Toch

valt het kwijtraken of het wisselen van een baan in de categorie belangrijke levensgebeurtenissen. Een punt in het leven dat meetelt in het rijtje van het overlijden van echtgenoot of kind, trouwen of scheiden en verhuizen. Hoe gaan we dan op een constructieve wijze om met veranderen van werk? Hoe werkte dat bij mij?

Mijn werk

Over langere tijd liet ik indrukken op mij afkomen, wat er veranderde om me heen, in mijn werk en bij mezelf. Door-slaggevend voor een keuze was vreemd genoeg het lezen van een boek. Al weer enige tijd terug attendeerde een collega mij op het boek van de Amerikaan Scharmer waarin de theory U de basis vormt voor het grondig doordenken van 'waar je voor staat', wie je echt bent en welke missie je hebt. 'Myself' naast 'My work' leren te onderscheiden en de balans zien te vinden tussen het meest authentieke naast het toegekende of 'opgelegde'. Ondanks dat het gedachtegoed aan de MIT is ontwikkeld, is het even opletten hoe de Amerikaanse

stijl en het jargon zakelijk te interpreteren valt. Ten aanzien van deze twijfel over 'de zachte woorden' constateert Scharmer zelf ook al dat het ons ontbeert aan passende taal voor innerlijke processen, wat je doorstaat om tot verandering te komen.

Vanuit het hart

Hij noemt in dat verband dat er behoefte is aan aanvullend sociaal jargon om beter te kunnen communiceren over diepere cognitieve processen, zoals motivatie en passie. Immers gezegden zoals 'vanuit mijn hart' zijn ook maar vreemde, ouderwetse metaforen. Ook in de zorg, bemiddeling of re-integratie komen 'zweverige' begrippen voor zoals: empowerment of de uitspraak 'in je kracht komen te staan'. Om de communicatie over vage begrippen te verbeteren introduceert Scharmer nieuwe woorden en legt ze uit, zoals 'presencing'. De samenvoeging van present en sensing. Signalen van het heden kunnen interpreteren als een nieuwe lijn van ontwikkelingen. Bijvoorbeeld deskundigen in de financiële wereld zagen al enige tijd aan-

komen dat het fout moest lopen met de fictieve geldstromen. Nieuwe oplossingen dienen zich aan om een herhaling van de huidige crisis te voorkomen. Mensen voelen en eisen dat het anders moet. Soortgelijke ontwikkelingen ontstaan in de gezondheidszorg en de energieconsumptie. Het kunnen zien van zich aandienende oplossingen vereist inzicht en diepgang bij het observeren.

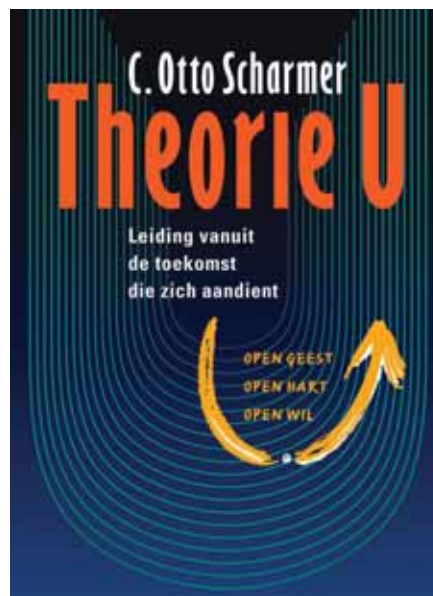
Pas op de plaats

Dit soort processen geldt ook op micro-niveau voor het onderkennen van de eigen situatie. Je voelt dat er iets moet gebeuren en door er over langere tijd over na te denken en te praten 'ontstaat' een oplossing, ze dient zich als het ware aan. Om zover te kunnen komen, is het een eerste vereiste om pas op de plaats te maken. Te stoppen met de ingesleten handelingen. Laat informatie op je inwerken zonder oordeel, ga in dialoog met anderen en luister zorgvuldig. De dialoog is meer dan een gesprek. Het omvat het volledig openstaan voor wat er overgebracht wordt en wat de indrukken met je doen. Zo helpt de

techniek ook bij het beter begrijpen van wat 'mijn werk' is. Mijn werk, mijn persoonlijke missie is een hoger goed en vereist goed 'zien' en weten waar ik warm voor loop. De zoektocht naar zelfkennis in samenhang met bevlogenheid. Soms komen mensen hier hun leven lang niet aan toe, of zijn niet bij machte om de ideale match te vinden.

Het boek, de gesprekken waarin ik mijn opties en wensen uitlegde en de reflecties hielpen de knoop door te hakken om van werk naar ander werk te gaan. De verdieping van de afgelopen tijd bracht zekerheid, en draagt bij aan de nodige reserves om tegen een stootje of tegenslag te kunnen. Daarnaast vormt het gedachtegoed van 'presencing' de basis voor nieuw te ontwikkelen diensten op het vlak van management en leiderschap.

Wat is nu de praktische relevantie die ik de lezer mee zou willen geven? Mijns inziens is het toverwoord bij dienstverlening die gericht is op gezondheid en werk, zoals tweedespoortrajecten, meer reflectie en zelfbewustwording. De subtitel bij de vertaling van het boek is 'leiding vanuit de toekomst die zich aandient'. Ik zou er van maken 'indrukken laten rijpen, zodat een best passende vervolgstap onvermijdelijk is'.

Roel Cremer is lid van de redactieraad van Aan de slag, daarnaast is hij vennoot in dewerkdenkers en nu nog werkzaam bij TNO